Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

21 501-20 Europese Raad

Nr. 1251

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2017

Graag biedt het kabinet u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie van Europese Zaken van 6 oktober 2017 voor de beantwoording van een zestal (vraag)punten met betrekking tot de situatie in Spanje en Catalonië.

De Nederlandse regering beschouwt de ontwikkelingen rondom het referendum over de onafhankelijkheid van Catalonië allereerst als een interne Spaanse kwestie. Al veertig jaar is Spanje een stabiele Europese democratie en rechtsstaat, met voldoende mogelijkheden om ook de wens voor een grotere autonomie aan te kaarten. Over deze wens zelf spreekt Nederland zich niet uit.

Het referendum van 1 oktober jl. in Catalonië was in strijd met de Spaanse Grondwet, zoals het Spaanse constitutioneel hof op 7 september jl. bepaalde. De Spaanse regering stond daarmee in haar recht om maatregelen te nemen om het referendum te voorkomen. Dit geldt ook voor het besluit om de politie in te zetten om het stemmen geen doorgang te laten vinden. Dat neemt niet weg dat de beelden van die dag heftig waren en begrijpelijkerwijs tot verontwaardiging hebben geleid. Zoals ik bij het vragenuur van 3 oktober jl. heb aangegeven: stemhokjes gaan niet samen met rubberen kogels.

In de dagen die volgden op 1 oktober kwam een oplossing naar het lijkt nog niet dichterbij. Naast protesten tegen het politieoptreden werd in het weekend van 8 en 9 oktober in verschillende Spaanse steden, waaronder Barcelona, betoogd voor de eenheid van Spanje. Het kabinet blijft er echter bij dat het nu primair aan de partijen in Spanje is om met elkaar de dialoog aan te gaan en een oplossing te vinden binnen de kaders van de rechtsstaat en de Grondwet. Met deze oproep sluit Nederland aan bij de uitspraken van andere Europese regeringen en de Europese Commissie. Allen benadrukken zij dat het hier allereerst gaat om een interne Spaanse kwestie. Deze kwestie is dan ook niet geagendeerd voor informeel overleg binnen de Europese Unie.

kst-21501-20-1251
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2017

Inmiddels ontstaat er in de Spaanse en Catalaanse samenleving een sterke roep om dialoog. Ook worden de economische gevolgen zichtbaar, die de noodzaak van een snelle oplossing onderstrepen. Dit sterkt het belang dat het kabinet eraan hecht dat de Spaanse regering en samenleving in staat zullen zijn zelf een uitweg te vinden uit deze crisis. Dat dient te geschieden door vreedzame dialoog: geweld is immers nooit onderdeel van een vruchtbare oplossing.

De eerste prioriteit ligt op dit moment bij de-escalatie en het voorkomen van verdere schendingen van de Grondwet en/of gewelddadige ongeregeldheden. Dat neemt niet weg dat het nodig zal zijn de gebeurtenissen op 1 oktober te onderzoeken. Een dergelijk onderzoek is door de Spaanse regering nog niet aangekondigd. De roep erom neemt echter toe. Na eerder VN-mensenrechtencommissaris Zeid Ra'ad Al Hussein roept nu ook zijn collega van de Raad van Europa, Nils Muizniks, tot dergelijk onderzoek op.

Zoals reeds eerder betoogd ziet de regering op dit moment geen rol weggelegd voor de Europese Unie. Van eventuele bemiddeling door de EU kan alleen sprake zijn wanneer de Spaanse en de Catalaanse autoriteiten hier beide om vragen. Dat is op dit moment niet het geval.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders